

Széplaki Pál mesteredző

„A lovakban mindig a jót veszem észre.”

A Magyar Edzők Társaságának elnöksége – a Mesteredző Kollégium javaslatára –
Széplaki Pálnak Mesteredző Díjat adományozott.

A kitüntetett nemzetközi és magyar bajnoki sikerei, oktató, nevelő munkássága, edzői, pályaépítő, versenybíró, szakosztályelnöki és a Magyar Lovas Szövetség Elnökségében végzett tevékenysége kiemelkedő. Az őrkénytábori lovas hagyományok folytatója.

A lovak, a lovassport iránti alázata, elkötelezettsége, emberi és szakmai tulajdonságai alapján sokak példaképe, lovaséletünk jó hírét erősítő személyisége.

Széplaki Pállal Fehér Károly beszélgetett.

● **Széplaki Pál a versenyző, a díjugrató edző, az öttusásokat segítő, felügyelő szakember, az olimpikon, a lovas szakmérnök, lovasértelmiséget képző egyetemi lovas tanár. Melyiket érzed igazán a magadénak?**

– Nem tennék különbséget. Mindegyik szívesen vállalt feladatom. Közülük mindig az a legfontosabb, amivel éppen foglalkozom, ami következik, ami rám vár. Így együtt szép, tartalmas, felelősségteljes és megtisztelő ez a hivatáskör.

● **Hogyan indult a pályád? Volt valamilyen gyermekkori motivációd?
Mi vitt a lovak csodavilága felé?**

– Előremutató családi példa állt előttem. Édesapám lovastűzér, huszár, emellett gyógypatkoló kovács volt. Mindent tudott, ami a lovak értéséhez kellett. A róla készült képek bizonyítják, hogy a mai követelmények szerint is kitűnő lovas volt. Háborús élményei a hűséges bajtárs-lovokról szóltak. A ló tehát a kezdetektől mindennapjaim része volt. Mióta eszemet tudom ló közelben éltem. 12 éves koromban már a Ludovikán lovagoltam. Akkoriban nem volt szokás ennél fiatalabb korban kezdeni.

● **Édesapád határozottan kikötötte, hogy a lovaglás mellett legyen „tisztességes” szakmád is. Állatorvosnak készültél. Aztán ...**

– Aztán mégsem erre a pályára léptem. Az érettségi után elektro-, rádió-, tv-műszerész lettem. Hasznomra vált. Pontosságot, rendet tanultam és azt, hogy a dolgoknak szabálya, sorrendje – ha úgy tetszik - törvényszerűsége van. Így működik ez a lovak világában is.

● **Melyik volt lovas pályafutásod legnagyobb élménye?**

– Versenyző típus vagyok és szorgalmas. Igyekeztem mindig a legjobb tudásom szerint lovagolni, dolgozni. Pályám kezdetén két meghatározó lovas élményem volt. Az első 1966-ból való. Ekkor lettem válogatott versenyző. A kor hírességeinek – Suti István, Móra László, Varró József és Frank József – csapattársaként a nyílt Európa-bajnokságon negyedik helyre lovagoltunk. Kitűnő indulás a kezdő válogatott lovas számára. Pedig nem is az akkori legjobb lovammal indultam, mert Alfonzó e turnén sajnos kimúlt.

A másik önbizalmat növelő, további lendületet adó versenyem helyszíne Olstyn. Az olimpia előtt világbajnok és világkupa győztes díjugrató hírességek szálltak itt nyeregbe.

Köztük legeredményesebb külföldi lovas címmel ismerték el teljesítményemet.

● **Ha már a meghatározó élményeknél tartunk: 1972. müncheni olimpia; tragédiával, végül mégis életre szóló élményekkel.**

– Az olimpiát nem lehet semmilyen más versenyhez hasonlítani. Különösen azért nem, mert a tizenkét sportoló életét követelő mézárulás, túszió soha nem gyógyuló sebeket ejtett. A szervezők – e rajtuk kívül álló tragédia ellenére – bizonyították, hogy Detroit, Madrid és Montreal előtt megérdemelten nyerték el a rendezés jogát.

Lovas csapatunk nagy – ha nem is érmes – reményekkel indult.

Örültünk, erőnköt növelte, hogy mi magyarok – soha nem felejttem a számokat – kettőszázhuszonhatan együvé tartozhattunk. A magyar csapat harminchat érmet, köztük hat aranyat nyert. Mindannyian boldogok voltunk, hogy Balczó András egyéni aranyérmével végre egyéni olimpiai bajnok és ezüstérmes az öttusa csapat is. Vagyis a lovak érmeiket küldték haza is.

Újfént bebizonyosodott, hogy a lovassport látványos, közönségcsalogató sportág.

Kemállal startoltál az olimpián. Ő volt a kedvenc lovad.

– Mindegyik lovam kedves és kedvenc. Lovaimban mindig a jót veszem észre. Igyekszem mindegyikben megtalálni a képességet, az egyéniséget és segíteni, hogy a ló és lovas egymásra találjon.

Kemál kitűnő sportló és tenyészmén volt. A galopp pályáról került hozzám és pályafutása alatt végig lovagoltam.

● **Ezer mestered legyen és akkor ezermester leszel – szól a közmondás.**

Dr. Kollár Kornélról mindig nagy tisztelettel beszélsz. Miért ő a példakép mestered?

– A Budapesti Honvédban Vele kezdődött és ért véget pályafutásom. Nem csak kitűnő szakember, hanem utólérhetetlen pedagógus, nevelő, tanító volt. Rengeteg időt töltöttünk együtt. Abban az időben dolgozhattam még idős Erdős Sándorral, Laczi Tiborral. Az örkényi lovagló tanároktól, köztük Máchánszky Gyulától, Tóth Bélától, Reznek Jenőtől és Bodó Imrétől nagyon sokat tanultam. Véleményük, meglátásaik iránymutatóak számomra. Ezért lettem és vagyok az örkénytábor világhírű elvek, módszerek követője, tanítója. E lovas méltóságokkal együtt vallom, hogy eredményesen lovat idomítani, vele jó eredményt elérni csak lószerező ember képes. A ló nem holt eszköz, hanem érző egyéniség, aki nem tudja

keserveit elpanaszolni. Ne akarjuk ezzel a némasággal visszaélni. A lovarda nem hölgynevelő intézmény. Itt a mérce a teljesítmény. Öröm az együttlét, ám eközben természetesen vannak feszültségek is. Ezeket együtt kell tudnunk kezelni.

- **Ez akár szakmai „hitvallásod” is.**

– Igen. Annak egy fontos része.

- **Mesteredző Díjad sikeres szakmai életutadat ismeri el. Fontos neked a siker?**

– Mindenki örül, ha elismerik, én is. A siker új energiákat szabadít fel, hajtóerő. A siker soha nem végleges. A lovarda mindennapjaiban kell megküzdeni érte. Néha azt is tapasztalom, hogy a siker arroganciához, az pedig óhatatlanul bukáshoz vezet.

- **Mi kell a győzelemhez?**

– Szorgalom, tehetség, alázat, szakmai felkészültség, bátorság, rengeteg önként vállalt munka, szerencse és persze jó ló.

- **Hol dől el, hogy a lovardában jelentkező gyerekből lovas, jó lovas lesz?**

– Hamar eldől, hogy kiből lesz lovas, netán jó lovas. Ígéretes, ha a gyerek már a belépéskor szorgalmas, érdeklődő, igyekvő. Alázatatos a lóval, lószeregető, jó magaviseletű, fegyelmezett. Aki már a kezdet kezdetén azt sugallja, hogy „csak azért is megmutatom”. Aki önként vállal feladatot az etetésből, az itatásból, a felszerelés- és a lópucolásból, a kitrágyázásból. Akit minden érdekel, ami a ló körül történik.

- **Milyen útravalóval bocsájtod el végzett növendékeidet?**

– Mindig elmondom, hogy amit nálunk tanultak, tapasztaltak, az a kezdet. Csak az érdeklődésüket, a tudás igényüket keltettük fel. Ne elégedjete meg ezzel – mondom. Tanuljatok, lehetőleg szervezett formában. Olvassatok sokat saját örömeitökre. Legyetek mértéktartóak és igényesek. Lovasaim közül hozzám sokan visszajöhetnek – és jönnek is. Tanácsot kérni, vagy büszkén beszámolni lovas sikereikről.

- **Az Állatorvosi helyett más felsőfokú diplomáid vannak.**

– A Testnevelési Egyetemen edzői, a Kaposvári Egyetemen állattenyésztő mérnök diplomát szereztem. Biztos vagyok benne, hogy a sikeres edzői hivatáshoz megalapozott elméleti ismeretekre is szükség van. Igyekeztem megszerezni.

- **Kívülről úgy tűnik, többször tenyerén hordozott az élet. Belülről is így éled meg?**

– Nagy ajándékot kaptam az élettől. Azzal foglalkozom, amit igazán szeretek. A munkám a hobbym is. Ebből megélni lehet, de – ha tisztességesen csinálod – meggazdagodni nem. A szakmámban kipróbálhattam magam. Eközben sok kitűnő emberrel találkozom, tanulok tőlük.

A saját utad megtalálása, önmagad felépítése talán az egyik legnehezebb törekvés az életben. Fontosnak tartom a reális célok kitűzését. Az oda vezető úton a siker fontos, ám esetenként a fél siker is megbecsülésre érdemes eredmény. A sikert és a kudarcot is igyekszem feldolgozni. Szerencsére az előbbiből több jutott. Életem fontos pillanataiban – persze a tudatosság mellett – követtem megérzéseimet, sőt vágyaimat, álmaimat is. Szerencsém is van, ám ennek érdekében igyekszem tenni.

●Mit csinálsz legszívesebben abban a ritka pillanatban, amikor nem csinálsz semmit?

– Kicsit kertészkedek, a kutyáimmal foglalkozom és viszonylag sokat olvasok. Márai Sándortól tudom, hogy mindenki felelős, ami történik vele. Ez zsinórmérték!

●Ha találkoznál azzal a fiúval, Széplaki Palival, aki először ült lóra, mit mondanál neki?

– Szép, de küzdelmes pályát választottál. Menj végig rajta. Figyelj! Tanulj! Legyél kíváncsi mások véleményére. Akarj, de nem lehet mindig győzni. A siker fontos, de készülj fel a kudarcra és tanulj saját hibáidból. Felnőttként köszönd meg azoknak, akik segítettek, tanítottak és add vissza, amit kaptál. Tanítsd, neveld a fiatalokat ne csak a lovaglás tudományára, hanem általános műveltségre, viselkedéskultúrára is.